

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU. 410.020.01.2015

P/15/101

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin

T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11

llu@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P.15.101 – Kształtowanie cen usług za dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontroler	Anna Kowalska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 94552 z dnia 19 sierpnia 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Lublinie spółka z ograniczoną odpowiedzialnością ¹ , 20-407 Lublin, al. Józefa Piłsudskiego 15
Kierownik jednostki kontrolowanej	Sławomir Matyjaszczyk, Prezes Zarządu od dnia 17 września 2012 r., dr Jacek Czarecki Wiceprezes Zarządu od dnia 13 marca 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 6-7)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Spółka przestrzegała, przy sporządzaniu taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków na okresy od 1.03.2013 r. do 29.02.2016 r., zasad rzetelności i wymogów formalnych, wynikających z ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków² oraz rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków³.

NIK pozytywnie ocenia również wypełnianie przez Zarząd Spółki w tym okresie obowiązków wynikających z przepisów Kodeksu spółek handlowych⁴.

Stwierdzona przez NIK nieprawidłowość polegała na ujęciu przez Spółkę kosztów reklamy i reprezentacji w niezbędnych przychodach dla potrzeb ustalenia taryfy, w łącznej kwocie 697.138,77 zł. Tego rodzaju koszty, w myśl przepisów art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r., nie są kosztami uzasadnionymi, związanymi z ujęciem i poborem wody, eksploatacją, utrzymaniem i rozbudową urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Ocenę tę⁵, uzasadnia m.in.:

- 1) prawidłowe i terminowe opracowanie i przedłożenie Prezydentowi Miasta Lublin wniosków o zatwierdzenie taryf oraz publiczne ogłoszenie taryf;
- 2) opracowanie taryf z uwzględnieniem przy ustalaniu niezbędnych przychodów:

¹ Dalej: MPWiK, Spółka.

² Dz. U. z 2015 r., poz. 139; dalej: ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r.

³ Dz. U. z 2006 r., Nr 127, poz. 886, dalej: rozporządzenie Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r.

⁴ Ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych Dz. U. z 2013 r., poz. 1030 ze zm.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

- należności nieregularnych⁶, przy czym w stosunku do odbiorców zalegających z zapłatą za usługi wodociągowe i kanalizacyjne Spółka podejmowała działania mające na celu wyegzekwowanie należności, a uznanie wierzytelności Spółki za nieściągalne następowało po stwierdzeniu, że koszty działań możliwych do podjęcia byłyby wyższe niż dochodzona należność;

- marży zysku na działalności w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków w wysokości: 0,1%, 0,1% i 1%, kosztów eksploatacji i utrzymania (co odpowiadało kwotom: 127.144 zł, 130.704 zł i 1.314.446 zł), z uwzględnieniem zaleceń właściciela Spółki, zmierzających do minimalizacji marży;

- kosztów usług remontowych, dotyczących infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej, prowadzonych na podstawie corocznych planów, a także na kosztach umów, finansowanych z funduszu wynagrodzeń bezosobowych, związanych z działalnością wodno-kanalizacyjną Spółki;

- amortyzacji środków trwałych służących działalności wodociągowej i kanalizacyjnej, w tym wytworzonych bądź zakupionych z dotacji Funduszu Spójności (projekt „Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w Lublinie”, realizowany w latach 2010-2015, na którego finansowanie Spółka otrzymała 123.318.763,71 zł dotacji⁷);

3) prowadzenie działalności inwestycyjnej na podstawie wieloletnich planów rozwoju i modernizacji, zmierzającej do stworzenia infrastruktury zapewniającej ciągłość dostaw odpowiedniej jakości wody oraz niezawodne odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, zgodnie z obowiązkiem nałożonym w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r.

W okresie objętym kontrolą Spółka prawidłowo wykonywała obowiązki korporacyjne, w szczególności w zakresie sporządzania przez Zarząd Spółki sprawozdań finansowych za lata obrotowe 2012-2014 i poddania ich badaniu przez niezależnego biegłego rewidenta, sporządzania sprawozdań z działalności Spółki, sformułowania propozycji podziału zysku netto i przedłożenia ich Radzie Nadzorczej wraz ze sprawozdaniem finansowym. Propozycje Zarządu dotyczące podziału wypracowanego przez Spółkę zysku netto miały na celu zwiększenia możliwości finansowania przedsięwzięć inwestycyjnych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Ustalanie wysokości taryf przez MPWiK

Opis stanu
faktycznego

1. MPWiK funkcjonowało w formie jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, założonej przez Gminę Lublin, w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa komunalnego pod nazwą: Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Lublinie.

Jej celem było zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców Gminy Lublin w zakresie dostarczania wody, gospodarka ściekami oraz administrowanie kanalizacją deszczową, a także prowadzenie działalności w zakresie składowania, zagospodarowania i unieszkodliwiania odpadów komunalnych na składowisku odpadów komunalnych, jak również zarządzanie lub administrowanie składowiskiem odpadów komunalnych w Rokitnie w gminie Lubartów.

⁶ Wg § 2 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. są to wierzytelności z tytułu opłat za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków nieściągalne w trybie ustalonym w umowie o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków.

⁷ Do końca I półrocza 2015 r. amortyzacja (niebędąca kosztem uzyskania przychodu) od środków trwałych wytworzonych bądź zakupionych w ramach projektu wyniosła 11.098.844,54 zł (str. 184, tom II akt kontroli).

Udziały należące do Gminy Lublin reprezentowane były na Zgromadzeniu Wspólników przez Prezydenta Miasta Lublin. Spółka prowadziła działalność gospodarczą na podstawie planów wieloletnich i rocznych. Rok obrotowy Spółki pokrywał się z rokiem kalendarzowym.

(dowód: akta kontroli Tom I str. 8-19)

Spółka działała na podstawie zezwolenia⁸ z 2002 r. na prowadzenie działalności w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków obejmującego teren miasta Lublin oraz zezwolenia⁹ z 2003 r. obejmującego teren gminy Lubartów.

(dowód: akta kontroli Tom II str.220-237)

Spółka nie posiadała sformalizowanej procedury opracowania taryfy za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków¹⁰.

2. Rada Miasta Lublin w 2011 r. uchwaliła „Plan przedsięwzięć rozwojowo-modernizacyjnych urządzeń wodociagowych i kanalizacyjnych Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Lublinie Sp. z o. o. na lata 2012-2015”¹¹, a następnie w 2014 r. „Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociagowych i urządzeń kanalizacyjnych MPWiK Sp. z o. o. w Lublinie na lata 2015-2020”¹², przy czym „Wieloletni plan...” w zakresie zadań inwestycyjnych zaplanowanych do realizacji na 2015 r. zastąpił „Plan przedsięwzięć rozwojowych...”.

(dowód: akta kontroli str. 286-300, 302-322)

Plan na 2012-2015 przewidywał nakłady w wysokości 372.588 tys. zł na:

- 1) projekt „Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w Lublinie” (realizowany na podstawie umowy z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z dnia 30.12.2010 r. w ramach działania 1.1. „Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM” priorytetu I „Gospodarka wodno-ściekowa” Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013);
- 2) odtwarzanie wyeksploatowanych sieci połączone z porządkowaniem gospodarki wodno-ściekowej;
- 3) budowę nowych sieci wodociagowych i sieci kanalizacyjnych na potrzeby budownictwa mieszkaniowego i usług.

(dowód: akta kontroli str. 286-300)

Plan na lata 2015-2020 przewidywał nakłady w wysokości 185.080 tys. zł, w tym w 2015 r. 49.480 tys. zł. W 2015 r. planowano realizację:

- 1) projektu „Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w Lublinie” – zakończenie,
- 2) projektu „Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w Lublinie etap II”,
- 3) wykonanie instalacji dwóch silników gazowych w elektrociepłowni w celu zwiększenia możliwości energetycznych wykorzystania biogazu z oczyszczalni ścieków „Hajdów” w Lublinie do produkcji energii odnawialnej,
- 4) opracowanie dokumentacji technicznej dla inwestycji planowanych do realizacji w latach 2016-2020 w ramach konkursu 12/POiŚ/1.1/04/2014,

⁸ Decyzja nr GK.4.2.2.7033/II/2002 Zarządu Miasta Lublin z 15.07.2002 r.

⁹ Decyzja nr RG-7636/38/2003 Wójta Gminy Lubartów z 30.04.2003 r. (zmieniona decyzją z dnia 2.06.2003 r.).

¹⁰ Przepisy ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r., ani rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. nie nakładają takiego obowiązku na przedsiębiorstwa wodociagowo-kanalizacyjne.

¹¹ Dalej: Plan na lata 2012-2015.

¹² Dalej: Plan na lata 2015-2020.

- 5) pozostałe inwestycje odtworzeniowe i rozwojowe w zakresie urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 302-322)

Planowany całkowity koszt realizacji projektu „Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w Lublinie” wynosił 275.993.457 zł (pierwotnie 311.581.364,76 zł), dofinansowanie w kwocie nie większej niż 161.857.850 zł. Projekt realizowany był od 2009 r., a zakończenie przewidziano na II połowę 2015 r. Projekt obejmował 21 kontraktów budowlanych, w tym inwestycje kubaturowych dotyczących oczyszczalni ścieków „Hajdów” i stacji wodociągowej „Zemborzycka” oraz inwestycji liniowych (m.in. budowa/przebudowa sieci wod. kan., budowa kolektora sanitarnego, modernizacja magistrali wodociągowej). Celem projektu było uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie miasta Lublin oraz podłączenie 7.108 nowych odbiorców do sieci kanalizacji sanitarnej i 82 do sieci wodociągowej. Do końca I półrocza 2015 r. zrealizowano 20 z 21 kontraktów budowlanych ww. projektu. W zadaniu polegającym na modernizacji oczyszczalni ścieków pozostał do wykonania kontrakt „Modernizacja zbiorników WKF¹³ wraz z budynkiem operacyjnym”.

(dowód: akta kontroli str. Tom II 1-6, 7-9, tom I 346-355)

Plany inwestycyjne Spółki w perspektywie rocznej przyjmowane były na podstawie Uchwał Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników, spójnych z Planem na lata 2012-2015 i Planem na lata 2015-2020. W Uchwałach Zarząd Spółki został upoważniony m.in. do przesuwania środków między zadaniami, wprowadzania nowych zadań w sytuacjach nadzwyczajnych. W 2013 r. planowane nakłady ze środków własnych wynosiły 22.927.436 zł, w 2014 r. 26.673.000 zł, a w 2015 r. 17.425.000 zł.

(dowód: akta kontroli str. Tom I 323-334, 335-345, tom II 20-27)

Nakłady na działalność inwestycyjną w 2013 r. ogółem wyniosły 82.100.479,34 zł, w tym m.in. na projekt „Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w Lublinie” 66.459.563,98 zł (80,95% ogółu nakładów) oraz 10.177.950,05 zł na inwestycje dotyczące urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych¹⁴.

(dowód: akta kontroli tom II str. 7-9)

Łączne nakłady na działalność inwestycyjną w 2014 r. wyniosły 139.990.730,40 zł, w tym m.in. na następujące przedsięwzięcia i projekty związane z infrastrukturą wodociągową i kanalizacyjną: projekt „Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w Lublinie”, na który poniesiono nakłady 94.296.938,56 zł (67,36% ogółu nakładów); projekt „Zwiększenie możliwości energetycznego wykorzystania biogazu z oczyszczalni ścieków „Hajdów” w Lublinie do produkcji energii odnawialnej” (61.185,20 zł, 116.837,30 zł w latach poprzednich); projekt „Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w Lublinie II etap” (2.488.548,12 zł, 367.993,73 zł w latach poprzednich); na projekt „Opracowanie dokumentacji technicznej dla inwestycji planowanych w Lublinie w latach 2016-2020” (17.350 zł). Nakłady na: 1) ujęcia wody, stacje wodociągowe i pompownie wynosiły 793.525,57 zł, 2) sieci wodociągowe 3.728.117,86 zł, 3) sieci kanalizacyjne 3.583.875,16 zł, 4) oczyszczalnię ścieków „Hajdów” 361.421,89 zł.

(dowód: akta kontroli Tom II str. 1-6)

¹³ Wydzielonych komór fermentacyjnych.

¹⁴ Na urządzenia wodociągowe 3.189.437,64 zł, na urządzenia kanalizacyjne 6.988.512,41 zł).

W I półroczu 2015 r. w zakresie urządzeń wodociagowych realizowano: zadania dotyczące ujęć wody, stacji wodociagowych i pompowni (3), zadania dotyczące sieci wodociagowych (budowa bądź przebudowa - 13), zadania polegające na bezwykopowej modernizacji sieci wodociagowej (7), kontynuowano wykup infrastruktury wodociagowej wykonanej przez inwestorów zewnętrznych, opracowanie projektu budowy zastępczego punktu poboru wody przy Al. Tysiąclecia. W odniesieniu do urządzeń kanalizacyjnych realizowano: bezwykopowe przebudowy sieci kanalizacji sanitarnej (8 zadań), budowę sieci, kanałów (16), zadania oczyszczalni ścieków „Hajdów”.

(dowód: akta kontroli Tom str.10-13, 14-19)

3. Przeanalizowano koszty działalności wodociagowo-kanalizacyjnej podane we wniosku o zatwierdzenie taryfy, (dotyczące m.in. kosztów poniesionych w roku obrachunkowym poprzedzającym wprowadzenie nowych taryf, obejmującym okresy: od 1.11.2011 r. do 31.10.2012 r. dla taryfy na okres od 1.03.2013 r. do 28.02.2014 r., od 1.11.2012 r. do 31.10.2013 r. dla taryfy od 1.03.2014 r. do 28.02.2015 r., od 1.11.2013 r. do 31.01.2014 r. dla taryfy od 1.03.2015 r. do 29.02.2016 r.) oraz koszty, jakie Spółka poniosła, w okresie obowiązywania ww. taryf.

Nie występowały w żadnym okresie koszty spłaty rat kapitałowych ponad wartość amortyzacji oraz odsetki.

We wniosku o zatwierdzenie taryfy obowiązującej od 1.03.2013 r. do 28.02.2014 r. Spółka wykazała koszty eksploatacji i utrzymania w wysokości 127.143.705 zł (w tym koszty bezpośrednie 86.972.264 zł, koszty pośrednie w wysokości 40.171.441 zł). Faktycznie zrealizowane koszty w okresie obowiązywania taryfy wyniosły 124.844.033 zł, tj. 98,19% kosztów wykazanych we wniosku dla tej taryfy; przy czym: koszty bezpośrednie zostały zrealizowane w 97,98%, koszty pośrednie w 98,66%. Należności nieregularne we wniosku zostały ujęte w wysokości 194.000 zł, a faktycznie wyniosły 890.929 zł (459,24%). Marżę zysku (127.144 zł), zaplanowaną jako 0,1%, zrealizowano w kwocie 197.257 zł, (155,14%).

Spółka we wniosku o zatwierdzenie taryfy na okres od 1.03.2014 r. do 28.02.2015 r. wykazała koszty eksploatacji i utrzymania w wysokości 130.704.190 zł (koszty bezpośrednie 89.446.883 zł, koszty pośrednie 41.257.307 zł), kwotę należności nieregularnych w wysokości 160.000 zł i marżę zysku 130.704 zł (0,1%). W okresie obowiązywania taryfy koszty eksploatacji i utrzymania wyniosły 98,99% (w tym koszty bezpośrednie 101,03%, koszty pośrednie 94,56%), należności nieregularne faktycznie wyniosły 119.912 zł (74,95%). Odnotowano stratę na działalności, która wynosiła 642.447 zł (-491,63%).

We wniosku o zatwierdzenie taryfy na okres od 1.03.2015 r. do 29.02.2016 r. Spółka wykazała (za okres 5/12¹⁵) koszty eksploatacji i utrzymania w kwocie 54.768.587 zł (38.523.736 zł koszty bezpośrednie, 16.244.851 zł koszty pośrednie), kwotę należności nieregularnych 20.833 zł i marżę zysku 547.686 zł. W okresie 5/12 obowiązywania taryfy, tj. od 1.03.2015 r. do 31.07.2015 r. koszty eksploatacji i utrzymania wyniosły 96,02% (w tym koszty bezpośrednie 97,41%, koszt pośrednie 92,70%), należności nieregularne 49, 92%), marża zysku 541,88%.

(dowód: akta kontroli Tom II str. 182)

Przychody Spółki z działalności wodociagowo-kanalizacyjnej (w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odbioru ścieków) wyniosły: w 2011 r. 124.693.290,52 zł, w 2012 r. 128.960.887,73 zł, w 2013 r. 131.529.786,89 zł,

¹⁵ Pięć miesięcy okresu taryfowego, obejmującego okres od 1 marca 2015 r. do lipca 2015 r. w czasie trwania kontroli NIK.

w 2014 r. 136.169.864,40 zł (w I półroczu 2014 r. 66.272.971,20 zł), w I półroczu 2015 r. 69.272.971,20 zł, co oznaczało coroczny wzrost o: 3,42%, 1,99%, 3,52%, 3,86%, a odnotowany został zarówno w działalności wodociągowej (2,73%, 2,36%, 3,91%, 3,35%), jak i kanalizacyjnej (3,86%, 1,76%, 3,29%, 4,18%).

(dowód: akta kontroli tom I str. 278)

Zarząd Spółki wyjaśnił, że kwota 826.736,92 zł, podana jako kwota należności nieregularnych zrealizowanych faktycznie w roku obowiązywania taryfy (okres od 1.03.2013 r. do 28.02.2014 r.) była wynikiem utworzenia odpisu aktualizującego na należności kwestionowane w łącznej wysokości 826.736,92 zł w grudniu 2013 r. z tytułu zabezpieczenia roszczeń Spółki za niewykonanie lub nienależyte wykonanie kontraktu 13.1B¹⁶ oraz kary umownej z tytułu odstąpienia od kontraktu 13.1B z przyczyn zależnych od wykonawcy. Zważywszy jednak, że były to należności wynikające z projektu „Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków”, które nie dotyczą należności wynikających ze zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, całkowita wielkość należności nieregularnych, po ich odjęciu, wyniesie 64.185,08 zł.

Zarząd Spółki wyjaśnił szczegółowo przyczyny rozbieżności pomiędzy kwotami zaplanowanymi w taryfie na 2014 r. a wykonanymi, odnosząc się do poszczególnych pozycji kosztów: materiałów (mniejsze wykonanie), energii (mniejsze wykonanie), usług obcych (większe wykonanie), pozostałych kosztów (większe wykonanie). Przyczyny wynikały z bieżącej działalności gospodarczej Spółki oraz, w przypadku pozostałych kosztów, z konieczności utworzenia rezerwy na koszty rekultywacji pól załadowania¹⁷ oczyszczalni Hajdów (w związku z podjętą w 2014 r. uchwałą Rady Gminy Wólka w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Wólka) oraz na koszty regulowania służebności przesyłu (w związku z uchwałą nr 31/V/2011 Rady Miasta Lublin).

(dowód: akta kontroli Tom II str. 200-208)

3.1. Amortyzacja.

1. W kolejnych wnioskach o zatwierdzenie taryfy (obejmujących łącznie okres od 1.03.2013 r. do 29.02.2016 r.), w kwocie niezbędnych przychodów Spółka ujmowała amortyzację środków trwałych.

Wzrost kosztu amortyzacji dla kolejnych taryf w odniesieniu do działalności wodociągowej oraz kanalizacyjnej, w ujęciu kwotowym i procentowym, przedstawiał się następująco:

- 1) dla taryfy na okres od 1.03.2013 r. do 28.02.2014 r. - działalność wodociągowa 200.590 zł (3,13%), działalność kanalizacyjna 1.605.000 zł (9,43%); W uzasadnieniu do taryfy wskazano, iż wzrost amortyzacji wynika z: „Planu inwestycji w 2013 roku obiektów i urządzeń MPWiK Sp. z o. o. w Lublinie”, realizacji projektu „Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w Lublinie”;
- 2) dla taryfy na okres od 1.03.2014 r. do 28.02.2015 r. - działalność wodociągowa 762.474 zł (10,48%), działalność kanalizacyjna 2.921.647 zł (16,40%); Uzasadnieniem wzrostu kosztów amortyzacji była realizacja „Planu inwestycji w 2014 roku obiektów i urządzeń MPWiK Sp. z o. o. w Lublinie”, realizacja projektu „Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w Lublinie”;

¹⁶ Kontrakt „Modernizacja pompowni osadowych, stacji zagęszczania osadu nadmiernego oraz zagęszczacza osadu surowego” wchodził w skład projektu „Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w Lublinie”.

¹⁷ Teren składowania przefermentowanych osadów ściekowych (laguny).

- 3) dla taryfy na okres od 1.03.2015 r. do 29.02.2016 r. - działalność wodociągowa -52.455 zł (na poziomie roku obrachunkowego), działalność kanalizacyjna 1.362.681 zł (6,75%); W uzasadnieniu taryfy wskazano, że wzrost kosztów amortyzacji wynika z realizacji „Planu inwestycji w 2015 roku obiektów i urządzeń MPWiK Sp. z o. o. w Lublinie”, realizacji projektu „Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w Lublinie” oraz projektu „Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w Lublinie – etap II”, który stanowi jego kontynuację.

(dowód: akta kontroli Tom I str. 77-38, 142-210, 212-249)

Realizacja projektu „Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w Lublinie”, która miała miejsce w okresie od 2010 r. do 2015 r., skutkowałą powstaniem lub modernizacją środków trwałych na łączną kwotę 232.585.748,08 zł, w której 123.318.763,71 zł stanowiły środki pomocy bezzwrotnej (53,0%). Wcześniej, w okresie od 2004 r. do 2009 r., Spółka zrealizowała projekt „Oczyszczanie ścieków w Lublinie”, w efekcie którego powstały środki trwałe o wartości początkowej 58.287.663,05 zł (obejmującej zarówno nowe środki trwałe, jak i zwiększenie wartości początkowej środków trwałych poddanych modernizacji), dofinansowane kwotą 31.551.482,17 zł ze środków pomocy bezzwrotnej (54,13%).

(dowód: akta kontroli Tom I str. 250)

Wartość amortyzacji środków trwałych, które powstały w wyniku realizacji projektu „Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w Lublinie” w części niebędącej kosztem uzyskania przychodu wynosiła łącznie 11.098.844,54 zł: za 2013 r. 3.067.723,78 zł, za 2014 r. 5.423.047,65 zł, w I półroczu 2015 r. 2.326.023,86 zł, (w 2012 r. 282.049,25 zł); w wyniku realizacji projektu „Oczyszczanie ścieków w Lublinie” – 14.023.543,74 zł: w 2013 r. 1.849.331,13 zł, w 2014 r. 2.043.606,02 zł w I półroczu 2015 r. 1.059.426,02 zł, (w latach 2006-2012 9.071.180,57 zł).

(dowód: akta kontroli Tom II str. 184)

Kontrolą objęto trzy środki trwałe, które zostały wytworzone w trakcie realizacji projektu „Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w Lublinie”:

1) sieć kanalizacji sanitarnej w al. Solidarności (OT nr 2957 z 31.12.2014 r., o wartości 8.733.826,33 zł) - zrealizowana w ramach kontraktu 22B „Przebudowa i budowa kanalizacji ściekowej i sieci wodociągowej dla rejonów: Wieniawa w Lublinie,

2) sieć kanalizacji sanitarnej w ul. Bronowickiej (OT nr 2185 z 31.12.2013 r., o wartości 4.699.305,02 zł) - zrealizowana w ramach kontraktu 20B „Przebudowa i budowa sieci kanalizacyjnej ściekowej i sieci wodociągowej dla rejonów: Bronowice, Tatary w Lublinie”,

3) komora zasuw zbiornika żelbetowego 1 i 2 (OT nr 1991 z 31.12.2013 r., o wartości 2.687.156,99 zł) - zrealizowana w ramach kontraktu 11B „Modernizacja (przebudowa) stacji wodociągowej „Zemborzycka” w Lublinie.

Dla ww. środków trwałych przyjęto stopę umorzenia: 2,3% (do celów bilansowych) oraz 4,5% (do celów podatkowych). W polityce rachunkowości Spółki przyjęto, że środki trwałe co do zasady amortyzowane są metodą liniową za pomocą stawek

wynikających z wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych¹⁸ z uwagi na to, że okres ekonomicznej użyteczności środków trwałych nie odbiega istotnie od okresu amortyzacji określonego w tej ustawie. Amortyzację ww. środków trwałych Spółka rozpoczęła od miesiąca następującego po miesiącu od wprowadzenia ich do ewidencji środków trwałych.

(dowód: akta kontroli Tom I str. 251, 254, 259)

Amortyzacja środka trwałego stanowiącego sieć kanalizacji sanitarnej w al. Solidarności wynosiła za I półrocze 2015 r.: 100.439,04 zł, tj. 16.739,84 zł miesięcznie (koszt amortyzacji bilansowej). We wniosku taryfowym na okres od 1.03.2014 r. do 28.02.2015 r. wykazano w kosztach amortyzacji kwotę 23.682,11 zł, a we wniosku taryfowym na okres od 1.03.2015 r. do 29.02.2016 r. 236.488,11 zł¹⁹.

W przypadku sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Bronowickiej koszt amortyzacji bilansowej za 2014 r. wyniósł 108.084 zł, za I półrocze 2015 r. 54.042 zł. We wniosku taryfowym na okres od 1.03.2014 r. do 28.02.2015 r. wykazano amortyzację w kwocie 107.813,81 zł, a następnym wniosku 107.651,68 zł.

Koszt amortyzacji bilansowej komory zasuw zbiornika żelbetowego 1 i 2 za 2014 r. wyniósł 61.804,56 zł, za I półrocze 2015 r. 30.902,28 zł. we wniosku taryfowym na okres od 1.03.2014 r. do 28.02.2015 r. wykazano amortyzację w kwocie 59.141,10 zł, a w następnym wniosku taryfowym w kwocie 61.801,52 zł.

Wysokość odpisów amortyzacyjnych od wymienionych środków trwałych ujętych we wnioskach o zatwierdzenie taryf wyliczona została w wysokości wynikającej z przyjętej rocznej stawki amortyzacji oraz liczby miesięcy: w przypadku sieci kanalizacji sanitarnej w al. Solidarności w taryfie na okres od 1.03.2014 r. do 28.02.2015 r. ujęto planowaną amortyzację za okres dwóch miesięcy 2015 r., a w taryfie na następny okres za okres 12 miesięcy; w przypadku sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Bronowickiej i zasuw zbiornika żelbetowego – w taryfie na okres od 1.03.2014 r. do 28.02.2015 r. ujęto planowaną amortyzację w okresie 12 miesięcy, tak jak i we wniosku na następny okres. Ujęcie kosztów amortyzacji nastąpiło z uwzględnieniem wskaźników struktury sprzedaży usług, opisanych w pkt. 3.5. wystąpienia pokontrolnego.

(dowód: akta kontroli Tom I str. 252-253, 255-258, 260-263, Tom II str. 209)

Zarząd Spółki wyjaśnił (m.in. przedkładając pismo z 24.08.2015 r. Prezesa Izby Gospodarczej Wodociągi Polskie, z dnia 26.08.2015 r. Zastępcy Dyrektora Departamentu Ochrony i Gospodarowania Wodami NFOŚiGW, „Analizę zasadności ujęcia pełnych odpisów amortyzacyjnych w taryfie dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków” opracowaną przez autorów z Grontmij Polska Sp. z o. o. w Poznaniu), że koszt, jakim jest amortyzacja środków trwałych, zarówno własnych, jak i sfinansowanych ze środków obcych, powinna być uwzględniona przy kalkulacji taryf. Wskazał na nadrzędność prawa wspólnotowego nad prawem polskim, co przekłada się w tym przypadku na nadrzędność Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r.²⁰, zawierającego m.in. zapis „Przy obliczeniach instytucja zarządzająca uwzględnia okres odniesienia właściwy dla danej kategorii inwestycji, kategorię projektu, zwykle oczekiwaną rentowność dla danej kategorii inwestycji, zastosowanie zasady *zanieczyszczający płaci* oraz, w stosownych przypadkach, zasadę sprawiedliwości w powiązaniu ze

¹⁸ Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. Dz. U. z 2014 r. poz. 851 ze zm.

¹⁹ Kwota 236.488,11 zł obejmuje amortyzację grupy środków trwałych składających się na kontrakt 22B „Przebudowa i rozbudowa sieci kanalizacji ściekowej i sieci wodociągowej dla rejonu: Wieniawa w Lublinie” w ramach projektu „Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków”, w tym środka trwałego stanowiącego sieć kanalizacji sanitarnej w al. Solidarności w kwocie 200.878,08 zł.

²⁰ Dz. Urz. UE L 210 z 31.07.2006 r. s. 25.

względna zamożnością danego państwa członkowskiego”, Dyrektywę 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r.²¹ i Dyrektywę 2008/99/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 listopada 2008 r.²², z których wynika zasada „zanieczyszczający płaci”. Zarząd stwierdził, że w związku z tym zasadnie Spółka ujęła w kalkulacji taryf amortyzację środków trwałych sfinansowanych środkami, w przeciwnym przypadku nie otrzymałaby dofinansowania z uwagi na naruszenie regulacji wspólnotowych. W przypadku uznania, że Spółka ujmując tę amortyzację w taryfach, postąpiła niezgodnie z prawem mogłoby skutkować negatywnymi dla Spółki konsekwencjami wynikającymi z Umowy Programu Emisji Obligacji – żądaniem wcześniejszego wykupu posiadanych obligacji. Tymczasem środki finansowe pochodzące z amortyzacji ujętej we wniosku taryfowym mają posłużyć do spłaty transz obligacji. Zarząd stwierdził też, że nieuwjęcie tej amortyzacji w taryfach, stanowiłoby naruszenie wspomnianych norm prawa wspólnotowego, w konsekwencji mogłoby skutkować obowiązkiem zwrotu dofinansowania.

(dowód: akta kontroli Tom II str. 200-208)

3.2. Wynagrodzenia.

1. W 2013 r. Spółka zawarła umowy sfinansowane z bezosobowego funduszu płac w kwocie 50.040 zł, a w 2014 r. 111.550 zł.

(dowód: akta kontroli Tom II str. 65,134-136, 137-139)

Z kwoty wydatkowanej w 2013 r. kwotę 34.520 zł (68,98%) przeznaczono na: 1) koszty inspektora nadzoru budowlanego przy realizacji inwestycji pod nazwą „Wykonanie punktu zbierania i przeładunków z oczyszczalni ścieków „Hajdów” w Lublinie” (17.500 zł), 2) ekspertyzy techniczne budynków zagrożonych w związku z realizacją inwestycji (2 razy po 1.800 zł), 3) koszty funkcjonowania Komisji Kwalifikacyjnej²³ (13.420 zł).

Z kwoty wydatkowanej w 2014 r. kwotę 76.650 zł (68,71%) wydatkowano na: 1) koszty inspektora nadzoru budowlanego przy realizacji inwestycji pod nazwą „Wykonanie punktu zbierania i przeładunków z oczyszczalni ścieków „Hajdów” w Lublinie” (3.500 zł), 2) ekspertyzy techniczne budynków zagrożonych w związku z realizacją inwestycji (2.700 zł), 3) koszty funkcjonowania Komisji Kwalifikacyjnej (5.520 zł), 4) usługi doradcze w zakresie przeróbki i unieszkodliwiania osadów ściekowych w oczyszczalni ścieków „Hajdów” oraz eksploatacji składowiska odpadów w Rokitnie (55.000 zł), 5) koszty rozjemstwa w sporze z wykonawcą umowy na „Zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych wg standardów Warunków Kontraktowych FIDIC („żółta książka”), objętych kontraktem nr 4.1B *Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ulicy Głuskiej z odprowadzeniami do kolektora NIII w Lublinie*” w ramach projektu „Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków” (9.930 zł).

²¹ Dz. Urz. UE L 143 z 30.04.2004 r. s. 56.

²² Dz. Urz. UE L 328 z 6.12.2008 r. s. 28.

²³ Komisja Kwalifikacyjna Nr 657, powołana w 2011 r. przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki do stwierdzania kwalifikacji na stanowiskach pracy związanych z dozorem oraz eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci energetycznych, na podstawie art. 54 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne Dz. U. z 2012 r. poz. 1059 ze zm.); w 2013 r. w skład Komisji Kwalifikacyjnej zostało powołanych 10 pracowników Spółki, z którymi zawarła ona umowy zlecenia, na okres od 19.09.2011 r. do 18.09.2016 r., dotyczące udziału w pracach Komisji za wynagrodzeniem ustalonym w oparciu o wysokość opłaty za egzamin kwalifikacyjny, wynikająca z § 14 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 kwietnia 2003 r. w sprawie szczególnych zasad stwierdzania kwalifikacji przez osoby zajmujące się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci (Dz. U. z 2003 r. Nr 89 poz. 828 ze zm.).

W 2013 r. i 2014 r. Spółka zawarła umowę z ratownikiem WOPR na terenie kąpieliska, w stanowiącym mienie Spółki ośrodka wypoczynkowym w Białce (po 5.100 zł za sezon).

(dowód: akta kontroli Tom II str. 66-133)

We wnioskach o zatwierdzenie taryfy Spółka ujęła koszty wyłącznie z umowy związanej z wykonaniem ekspertyz technicznych budynków (3.007,80 zł – na 2014 r., 2.212,65 zł na 2015 r.), umowy na usługi doradcze w zakresie przeróbki i unieszkodliwiania osadów ściekowych (50% kosztów zaewidencjonowano w kosztach składowiska odpadów w Rokitnie, z pozostałej kwoty 19.591 zł ujęto w roku obrachunkowym do taryfy 2015 r., kwotę 2.409 zł alokowano na sprzedaż hurtową, 5.500 zł to koszty roku obrachunkowego do taryfy 2016 r.), z kosztów działania Komisji kwalifikacyjnej: 10.109,55 zł ujęto do taryfy 2014 r., 1.990,45 zł alokowano na działalność pomocniczą; 4.130,28 zł ujęto do taryfy 2015 r., 909,72 zł alokowano na działalność pomocniczą; pozostałe koszty 1.800 zł zewidencjonowane w księgach rachunkowych 2014 r., tj. w roku obrachunkowym do taryfy 2016 r.

Koszty umowy rozjemczej (w sprawie sporu z wykonawcą kontraktu wchodzącego w skład projektu „Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków”) zostały zaewidencjonowane w księgach rachunkowych grudnia 2014 r., tj. w roku obrachunkowym do taryfy 2016. Koszty umowy z inspektorem nadzoru inwestorskiego zostały zaewidencjonowane w kosztach obrotów wewnętrznych (inwestycji własnych, nieuwzględnianych we wnioskach taryfowych), z kolei kosztów ratownika w ośrodku wypoczynkowym nie ujmowano we wnioskach taryfowych, ponieważ stanowią one odrębną działalność Spółki.

(dowód: akta kontroli Tom II str. 215-219)

2. Średnia płaca w Spółce (wynagrodzenia brutto/zatrudnienie) w latach 2011-2014 wynosiła: 4.046,75 zł; 4.294,65 zł; 4.345,92 zł; 4.439,64 zł (co oznaczało jej wzrost rok do roku o 6,13%, 1,19%, 2,16%), a w I półroczu 2015 r. wyniosła 3.860,93 zł.

(dowód: akta kontroli Tom I str. 265-268)

Przy założeniu w kontroli NIK podziału pracowników zatrudnionych w Spółce na następujące grupy: 1) pracownicy szczebla kierowniczego, 2) pracownicy działów administracyjno-finansowych, 3) pracownicy działów technicznych, 4) pracownicy wykonujący pracę w kanałach, średnie miesięczne wynagrodzenie brutto (z uwzględnieniem nagród wypłacanych w Spółce, w tym nagród rocznych, uznaniowych, nagród bilansowych, jubileuszowych, na Dzień Komunalnika, z Funduszu Mistrza, Funduszu Dyrektora oraz dla Zarządu) w kolejnych latach (2011-2014):

- w grupie 1 wynosiło: 8.189,62 zł; 8.149,70 zł; 7.892,35 zł; 7.887,77 zł, a w I półroczu 2015 r. 7.160,58 zł (w porównaniu rok do roku obniżało się o 0,49%, 3,16%);

- w grupie 2 wynosiło: 3.604,92 zł, 3.790,80 zł, 4.018,21 zł, 4.036,23 zł, w I półroczu 2015 r. 3.505,69 zł (w porównaniu rok do roku wzrastało o 5,16%, 6,00%);

- w grupie 3 wynosiło: 3.867,13 zł, 4.108,63 zł, 4.134,49 zł, 4.248,49 zł, w I półroczu 2015 r. 3.681,69 zł (wzrost o 6,24% i 0,63%);

- w grupie 4 wynosiło: 3.458,70 zł, 3.817,29 zł, 3.778,84 zł, 4.046,85 zł, w I półroczu 2015 r. 3.377,61 zł (wzrost o 10,37% i spadek 3,01%).

Miesięczna stawka godzinowa brutto (bez nagród, ekwiwalentu za urlop oraz odpraw emerytalno-rentowych) w ww. grupach pracowników wynosiła w kolejnych latach (2011-2014) i w I półroczu 2015 r.:

- w grupie 1: 39,47 zł, 38,41 zł, 38,46 zł, 39,17 zł, 37,96 zł (stawka w 2012 r. spadła w porównaniu do 2011 r. 2,69%, następnie wzrosła o 1,65%);
- w grupie 2: 17,97 zł, 18,89 zł, 19,7 zł, 19,76 zł, 19,51 zł (wzrost o 5,12% i 0,3%);
- w grupie 3: 19,52 zł, 20,54 zł, 20,56 zł, 21,01 zł, 20,89 zł (wzrost o 5,23% i 2,19%),
- w grupie 4: 17,62 zł, 18,89 zł, 19,12 zł, 20,15 zł, 19,22 zł (wzrost o 7,21 % i 5,39%).

Utrzymywała się proporcja pomiędzy wynagrodzeniami pracowników szczebla kierowniczego a wynagrodzeniami pozostałych grup pracowników, które stanowiły od 42% do 53% wynagrodzeń pracowników szczebla kierowniczego.

(dowód: akta kontroli Tom II str. 278)

3. Za lata 2012-2014 nagrody dla Zarządu i Głównego Księgowego nie były przyznawane.

(dowód: akta kontroli Tom I str. 265-268, 269-273, Tom II str. 200-208)

3.3. Usługi obce.

We wniosku o zatwierdzenie taryf w grupie „Usługi obce” w 2014 r. ujęto kwotę 594.827 zł, a w 2015 r. 893.114 zł. W usługach obcych Spółka ujmowała m.in. koszty usług remontowych. Zgodnie z wyjaśnieniem Zarządu koszty te uwzględniono z uwzględnieniem przyjętych w Spółce dla danego roku współczynników alokacji (wynikających ze struktury ilościowej sprzedaży wody i ścieków, stopnia wykorzystania infrastruktury przy sprzedaży ścieków, struktury wartości sprzedaży). Remonty odbywały się na podstawie uchwał Zarządu Spółki w sprawie zatwierdzenia zestawienia planowanych wydatków remontowych obiektów i urządzeń na dany rok kalendarzowy.

(dowód: akta kontroli Tom II str. 28-29, 44, 45-47, 201-202, Tom I str. 142-210, 79-114)

Kontrolą objęto koszty remontów w wysokości 503.867,06 zł: 1) 122.166,76 zł na remont kanału żelbetowego nad rurociągami napowietrzania przy budynku dmuchaw w oczyszczalni ścieków „Hajdów”, 2) 10.607,52 zł na remont masztu antenowego na dachu budynku biurowego przy ul. Zemborzyckiej 114 a w Lublinie, 3) 307.457,70 zł na roboty drogowe związane z remontem nawierzchni asfaltowej od bramy wjazdowej do rozdzielni 6kV na oczyszczalni ścieków „Hajdów”, 4) 63.635,08 zł na remont silnika dmuchawy nr 3. Spośród ww. kosztów Spółka poniosła i ujęła w „Usługach obcych” wymienionych we wniosku o zatwierdzenie taryfy remont: masztu antenowego i silnika dmuchawy nr 3. Koszty remontu nawierzchni asfaltowej oraz kanału żelbetowego – wg wyjaśnień Zarządu – nie były uwzględnione w niezbędnych przychodach we wniosku taryfowym.

(dowód: akta kontroli Tom II str. 30-43, 206)

Kontrolą objęto poniesione w 2015 r. przez Spółkę koszty związane z zaplanowanym remontem ujęć wody stacji wodociagowych: 1) 72.381,86 zł (cztery faktury) za różne prace remontowe w pompowni wody „Dziesiąta” w Lublinie, 2) 45.577,54 zł (dwie faktury) na remont systemu freza hydraulicznego, 3) 239.850 zł roboty związane z realizacją zadania polegającego na wymianie krat pomostowych na I reaktorze biochemicznym w oczyszczalni ścieków „Hajdów”. Koszty te, w łącznej kwocie 357.809,4 zł.

(dowód: akta kontroli Tom II str. 48-64)

3.4. Pozostałe koszty.

W 2013 r. kwota udzielnych przez Spółkę darowizn wynosiła 91.472,40 zł, w 2014 r. 218.565,06 zł, a w I półroczu 2015 r. 34.466,16 zł. Darowizny nie zostały ujęte przez Spółkę we wnioskach taryfowych. Na koncie 443 Koszty reprezentacji i reklamy ujmowane były odrębnie koszty związane z reklamą i reprezentacją Spółki. W 2013 r. na reprezentację poniesiono koszty w wysokości 124.567,23 zł, a na reklamę 258.747,70 zł; w 2014 r.: 142.535,85 zł i 351.156,41 zł; w I półroczu 2015 r.: 26.183,32 zł i 190.184,74 zł.

(dowód: akta kontroli Tom II str. 200-208, str. 140-159)

W 2013 r. Spółka ponosiła koszty związane z realizacją umów reklamowych:

- 1) z 31.12.2012 r. zawartej z Miejskim Klubem Sportowym Start SA, na okres 1.01.-31.12.2013 r., za określone w umowie formy reklamy MPWiK (np. umieszczenie logo Spółki na plakatach, biletach, zaproszeniach, banerach przy boisku, emisja spotów reklamowych MPWiK z informacją, że jest on sponsorem, umieszczenie na oficjalnej stronie klubu aktywnego linku do strony internetowej Spółki) w czasie meczów pierwszoligowych, za wynagrodzeniem w kwocie 3.000 zł miesięcznie;
- 2) z 31.12.2012 r. zawartej z VIP Agencja Reklamy w Lublinie, na okres 12 miesięcy od 1.11.2012 r., za wykonanie usług z zakresu wsparcia promocji projektu „Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w Lublinie”, usług public relations (m.in. utrzymywanie bieżących kontaktów z dziennikarzami, prowadzenie monitoringu mediów, tworzenie raportów medialnych, zapobieganie sytuacjom kryzysowym w zakresie komunikacji społecznej oraz doradztwo w przypadku ich wystąpienia, opracowanie strategii stałej obecności Spółki w mediach) oraz organizacji konferencji, spotkań, konkursów, akcji promocyjnych i wystaw dotyczących działalności Spółki, za wynagrodzeniem w kwocie 42.000 zł, po 3.500 zł miesięcznie.

W 2014 r. ponosiła koszty umów na reklamę zawartych:

- 1) z Miejskim Klubem Sportowym Start SA (umowa z 31.12.2013 r., na okres od 1.01.-31.12.2014 r.) - na warunkach jak umowa z 2012 r. z wynagrodzeniem w wysokości 3.500 zł miesięcznie;
- 2) z VIP s.c. w Lublinie (umowa z 7.03.2014 r., na okres 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy) za usługi jak w umowie z 2012 r., za wynagrodzeniem w kwocie 40.800 zł, miesięcznie 3.400 zł;
- 3) ze Stowarzyszeniem Klub Motorowo-Żuźłowy „Lublin” (umowa z 1.07.2014 r., na okres sezonu żuźłowego, tj. od 1 lipca do 7 września 2014 r.); umowa ta dotyczyła wszystkich meczów pierwszoligowych Stowarzyszenia i zobowiązywała je do określonej w umowie reklamy Spółki, za wynagrodzeniem w wysokości 10.000 zł.

(dowód: akta kontroli Tom II str. 160-174)

W I półroczu 2015 r. Spółka wydatkowała na cele reklamy kwotę 30.000 zł (plus podatek VAT) z tytułu sponsoringu imprezy pod nazwą „Białka Triathlon”, która została zorganizowana przez Fundację Rozwoju Sportu w Lublinie w dniach 23-24.05.2015 r., w celu popularyzacji sportu i wychowania fizycznego oraz promocji prowadzonego ośrodka wypoczynkowego. Na podstawie umowy z Fundacją Rozwoju Sportu w Lublinie, Spółka została sponsorem strategicznym, a Fundacja w czasie trwania imprezy, zobowiązała się wykonać wyszczególnione w umowie usługi reklamowe.

(dowód: akta kontroli Tom II str. 175-177)

Łączne koszty reprezentacji i reklamy wg ksiąg rachunkowych 2013 r. wynoszące 383.314,93 zł (w tym 71.000 zł z tytułu realizacji ww. umów), ujęto we wniosku

o zatwierdzenie taryfy (na okres od 1.03.2014 r. do 28.02.2015 r.) w kwocie 331.965,88 zł, z czego 61.599,74 zł stanowiły koszty z ww. umów reklamy i sponsoringu. W księgach rachunkowych 2014 r. łączne koszty reprezentacji i reklamy wynosiły 493.692,26 zł, a z tej kwoty 72.100 zł z tytułu realizacji ww. umów za 2013-2014 r. We wniosku taryfowym za okres od 01.03.2015 r. do 29.02.2016 r., ujęto koszty w kwocie 355.172,89 zł, z czego z tytułu realizacji ww. umów 59.131,51 zł.

(dowód: akta kontroli Tom II str. 210)

Z uwagi na to, że udział przychodów z działalności wodociągowo-kanalizacyjnej w przychodach netto ze sprzedaży produktów: w 2013 r. kształtował się na poziomie 93,87%, a w 2014 r. na poziomie 92,72%, koszt reprezentacji i reklamy w 2013 r. w wysokości 359.815,85 zł, a w 2014 r. w wysokości 457.751,43 zł został sfinansowany z przychodów z działalności wodociągowo-kanalizacyjnej.

3.5. Koszty pośrednie.

Spółka, poza zbiorowym zaopatrzeniem w wodę i zbiorowym odprowadzaniem ścieków w rozumieniu art. 2 pkt. 20 i 21 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, stanowiącym działalność podstawową, prowadziła:

- działalność wodno-kanalizacyjną polegającą na: hurtowej sprzedaży wody (dla jednej gminy), hurtowym odbiorze ścieków (z czterech gmin), odbiorze ścieków przez punkt zlewny;
- odpłatne usług takie jak: remonty i legalizacje wodomierzy, remonty pomp, roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej, usuwanie awarii sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, badania laboratoryjne wody i ścieków, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych.

W zakres odpłatnych usług świadczonych przez Spółkę wchodziły także: wynajem sprzętu mechanicznego, usługi diagnostyczne pojazdów, usługi naprawy samochodów, automatycznej i ręcznej myjni samochodowej, usługi stolarskie, wynajem sal konferencyjnych w obiektach Spółki (trzy lokalizacje), usługi ośrodka wypoczynkowego w Białce.

Spółka odpłatnie administrowała też składowiskiem odpadów komunalnych wraz z obiektami towarzyszącymi.

W Spółce pierwszym etapem ustalania kosztów działalności polegającej na zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków było pozyskanie informacji o kosztach własnych działalności kanalizacyjnej ogółem i wodociągowej ogółem z wyodrębnionych w systemie finansowo-księgowym kont zespołu 7 (kosztów bezpośrednich, kosztów ogólnozakładowych, kosztów sprzedaży). Następnie ustalana była struktura ilościowa sprzedaży wody i sprzedaży ścieków, będąca podstawowym kluczem podziału kosztów do celu stworzenia taryfy. Potem ustalano, z jakiej infrastruktury korzysta dana działalność, aby zastosować odpowiedni procent kosztów do właściwej działalności. W zakresie kosztów działalności wodociągowej koszty bezpośrednie przypisywane były na podstawie struktury ilościowej sprzedaży. W działalności kanalizacyjnej koszty bezpośrednie przypisywane były na podstawie struktury ilościowej sprzedaży oraz stopnia wykorzystania infrastruktury kanalizacyjnej, wobec różnego stopnia

korzystania z infrastruktury kanalizacyjnej przez hurtowych dostawców ścieków. Koszty ogólnozakładowe rozliczane były na koszt własny sprzedaży wody, usług kanalizacyjnych oraz działalności pomocniczej wg wskaźników określonych corocznie na podstawie planowanej struktury wartości sprzedaży. Zatem tylko część tych kosztów stanowiła koszt własny sprzedaży wody i usług kanalizacyjnych. Pozostała natomiast zwiększała wartość sprzedanych usług działalności pomocniczej, która również absorbowwała ten rodzaj kosztów.

(dowód: akta kontroli Tom II str. 200-208)

3.6. – 3.7. Spłaty rat kapitałowych ponad wartość amortyzacji oraz spłaty odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek.

3.7. Spłaty odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek.

We wnioskach o zatwierdzenie taryf obejmujących okresy: od 1 marca 2013 r. do 28 lutego 2014 r., 1 marca 2014 r. do 28 lutego 2015 r., od 1 marca 2015 r. do 28 lutego 2016 r. Spółka nie wykazywała w niezbędnych przychodach w roku obowiązywania taryf (w części dotyczącej zaopatrzenia w wodę i w części dotyczącej odprowadzania ścieków) rat kapitałowych ponad wartość amortyzacji oraz odsetek.

(dowód: akta kontroli Tom I str. 212-249, 142-210, 115-138)

Spółka w okresie objętym kontrolą nie zaciągała kredytów ani pożyczek. W dniu 30.09.2013 r. zawarła umowę emisyjną „Program Emisji Obligacji” do kwoty 90 milionów zł z Bankiem Polska Kasa Opieki S.A. (jako: organizatorem, agentem emisji, gwarantem, agentem ds. płatności i depozytariuszem). Umowa została zawarta w celu zapewnienia Spółce (emitentowi) środków finansowych na częściowe finansowanie projektu pod nazwą „Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w Lublinie”, realizowanego na podstawie umowy z NFOŚiGW z dnia 30.12.2010 r.

(dowód: akta kontroli Tom II str. 279)

Na podstawie umowy bank zobowiązał się do nabywania na rynku pierwotnym wszystkich obligacji emitowanych przez Spółkę. Daty wykupu obligacji miały przypadać na okres od 28.02.2016 r. (data emisji pierwszej serii obligacji) do 31 sierpnia 2026 r. Spółka potwierdziła w umowie, że obligacje podlegające wykupowi w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 sierpnia 2023 r. będą w całości objęte dopłatami do ceny wykupu pochodzącymi ze środków finansowych dotacji NFOŚiGW, przyznanych na realizację projektu. Prowizja banku za organizację i obsługę emisji wynosiła 190 tys. zł oraz podatek VAT. Wg umowy obligacje będą oprocentowane od daty emisji do daty wykupu i płatne z dołu, kwota odsetek obliczana będzie odrębnie dla każdego okresu odsetkowego wg stopy procentowej, ustalonej na podstawie stopy bazowej równej stawce WIBOR dla depozytów trzymiesięcznych (z zastrzeżeniami wynikającymi z umowy), powiększonej o marżę banku.

Spółka dnia 2.12.2013 r. zawarła z NFOŚiGW umowę o dopłaty do ceny wykupu obligacji emitowanych w związku z realizacją projektu „Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w Lublinie”, z maksymalną łączną kwotą dopłat wynoszącą 13.500.000 zł.

(dowód: akta kontroli Tom II str. 279)

W bilansie zobowiązania długoterminowe wynosiły na koniec 2013 r. 5.453.699,12 zł, a na koniec 2014 r. 79.066.054,68 zł i wynikały m.in. z dokonanej w 2013 r. i 2014 r. emisji obligacji, na podstawie opisanej wyżej umowy, o łącznej

wartości nominalnej wynoszącej 79.000.000 zł, której wartość wg skorygowanej ceny nabycia wg stanu na 31.12.2014 r. wynosiła 78.815.796,54 zł.

(dowód: akta kontroli Tom II str. 282)

Zapłacone przez Spółkę odsetki za 2013 r. wyniosły 7.122,50 zł, za 2014 r. 924.251,50 zł, za I półrocze 2015 r. 1.198.220,50 zł.

(dowód: akta kontroli Tom II str. 312-320)

3.8. Należności nieregularne.

Spółka na koncie „należności nieściągalne” zaewidencjonowała w 2013 r. kwotę 910,57 zł, na koniec 2014 r. na kwotę 470,84 zł, a na koniec I półrocza 2015 r. 490,99 zł.

(dowód: akta kontroli Tom II str. 238-245)

Spółka w stosunku do odbiorców usług w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odbioru ścieków, którzy nie dokonali zapłaty należności za świadczone usługi w terminach wynikających z faktur, wdrażała postępowanie w celu wyegzekwowania należności: do odbiorcy usług wysyłano upomnienia i wezwania do uregulowania należności, następnie zawiadomienia, iż w przypadku nieuregulowania należności dostawa wody zostanie wstrzymana. Wstrzymanie usług (odcięcie wody) następowało, gdy mimo to należność nie została uregulowana lub nie udało się nawiązać kontaktu ze zobowiązanym. Wówczas zaprzestawano naliczania należności i dokonywano demontażu wodomierza.

(dowód: akta kontroli Tom II str. 246)

Kontrola sześciu wybranych należności przeterminowanych (łącznie na kwotę 722,16 zł), zaewidencjonowanych na ww. koncie wykazała, że uznanie ich za przeterminowane następowało w każdym przypadku na podstawie opinii prawnej wydanej przez radcę prawnego Spółki, po analizie podjętych już przez Dział Obsługi Klienta działań, z uwzględnieniem kosztów dalszego możliwego postępowania. W przypadku gdy dochodzenie należności nie było ekonomicznie uzasadnione, a okoliczności sprawy pozwalały uznać, że prawdopodobieństwo jej wyegzekwowania jest znikome. Dział Obsługi Klienta sporządzał protokół na okoliczność dochodzenia wierzytelności, w którym wnioskował o uznanie należności za nieściągalną. Po akceptacji przez Dyrektora Technicznego i Obsługi Klienta oraz Zastępcy Głównego Księgowego, protokół ten stawał się podstawą do wystawienia polecenia księgowania na ww. koncie księgowym.

(dowód: akta kontroli Tom II str. 251-277)

Z dwoma szpitalami Spółka zawarła porozumienia o rozłożeniu na raty zadłużenia (83.521,07 zł i 188.361,59 zł) z tytułu nieopłaconych przez nie usług.

Spółka nie posiadała należności przedawnionych.

(dowód: akta kontroli Tom II str. 247-250)

We wnioskach taryfowych (obejmujących łącznie okres od 1 marca 2013 r. do 29.02.2016 r.) Spółka wykazała na rok taryfowy następujące kwoty rezerw na należności nieregularne (z podziałem na część związaną z zaopatrzeniem w wodę i część związaną z odprowadzaniem ścieków, wg zaplanowanej struktury sprzedaży): 194 tys. zł (na działalność wodociągową 92.305 zł, na działalność kanalizacyjną 101.694 zł), 160 tys. zł (76.304 zł i 83.696 zł), 50 tys. zł (23.845 zł i 26.155 zł).

3.9 Marża zysku.

Spółka składając wniosek o zatwierdzenie taryfy na okres:

- od 1.03.2013 r. do 28.02.2014 r. przyjęła marżę zysku na poziomie 0,1% wartości kosztów eksploatacji i utrzymania w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków (marża zrealizowana w roku obrotowym: -0,9% dla zaopatrzenia w wodę, dla odprowadzania ścieków 4,4%);

- od 1.03.2014 r. do 28.02.2015 r. przyjęła marżę zysku na poziomie 1,0; (marża zrealizowana w roku obrotowym: dla zaopatrzenia w wodę -2,9%, dla odprowadzania ścieków 1,5%), wniosek ten w zakresie marży zysku, w związku z sugestią Prezydenta Miasta Lublin, został zmieniony do poziomu 0,1%;

- od 1.03.2015 r. do 29.02.2016 r. przyjęła marżę zysku na poziomie 1,2% (marża zrealizowana w roku obrotowym: dla zaopatrzenia w wodę 1,3%, dla odprowadzania ścieków 1%); po ponownym przeanalizowaniu wniosku, w związku z sugestią Prezydenta Miasta Lublin, zmniejszono ją do 1,0%.

(dowód: akta kontroli Tom I str. 77-114, 115-138, 140-210, 212-249)

Zarząd Spółki wyjaśnił, że wg danych Izby Gospodarczej Wodociągi Polskie z listopada 2014 r., duże przedsiębiorstwa osiągały: rentowność sprzedaży brutto 8,55%, rentowność sprzedaży netto 6,55%, rentowność działalności wodociągowo-kanalizacyjnej 6,13%, rentowność działalności wodociągowej 3,32%, rentowność działalności kanalizacyjnej 7,59%. Wskaźniki te przekraczają marżę zysku z wniosków taryfowych Spółki. Przyjęta w nich marża zysku stanowi minimalne zabezpieczenie Spółki na okoliczność potencjalnej tendencji spadkowej ilości sprzedanej wody i odprowadzania ścieków.

Zarząd wyjaśnił też, że MPWiK Sp. z o.o. jest spółką prawa handlowego, utworzoną w celu prowadzenia działalności gospodarczej, a w związku z tym uzyskiwania zysków. Obligujące Spółkę przepisy prawa w obszarze zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków marżę zysku określają jako konieczny element kształtowania taryfowych cen i stawek opłat. Uwzględniając jednak specyfikę działalności Spółki i aspekt społeczny marża zysku ustalana jest na minimalnym poziomie.

(dowód: akta kontroli Tom II str. 215-219)

Rentowność sprzedaży z całokształtu działalności Spółki (zysk ze sprzedaży do przychodów ze sprzedaży) wynosiła w 2013 r. 1,92%, w 2014 r. 1,43%, za I półrocze 2015 r. 6,89%. Rentowność sprzedaży z działalności wodociągowo-kanalizacyjnej wynosiła w 2013 r. 1,15%, w 2014 r. 0,59%, za I półrocze 2015 r. 6,44%. Wskaźnik płynności bieżącej w 2013 r. wynosił 1,99, w 2014 r. 1,90, a za I półrocze 2015 r. 2,03.

(dowód: akta kontroli Tom II str. 211)

Zarząd Spółki wyjaśnił, że Spółka nie traktuje wskaźników rentowności sprzedaży z całokształtu działalności i rentowności sprzedaży z działalności wodociągowo-kanalizacyjnej w I półroczu 2015 r., jako zbyt wysokich, ponieważ podstawą ich obliczenia był jedynie wycinek roku (marzec – czerwiec). Żaden okres roku nie jest reprezentatywny dla innych, bowiem w okresach wiosenno-letnich realizowane są inwestycje, kończące się późną jesienią, znajdujące wówczas odzwierciedlenie w kosztach amortyzacji i bieżącej eksploatacji. Zarząd Spółki analizując wskaźniki rentowności, obserwuje tendencję, iż w początkowych miesiącach roku wskaźniki mają niską wartość, a następnie rosną, po czym od połowy roku ponownie spadają. Wynika to z faktu, że początek roku to przetargi i podpisywanie umów w związku z realizowaną działalnością inwestycyjną, następnie okres wykonywania robót i ich rozliczanie. W 2015 r. (w okresie wrzesień – grudzień) zostaną przyjęte do eksploatacji środki trwałe o wartości ponad 40 mln w związku z realizacją projektów

„Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w Lublinie” oraz „Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w Lublinie Etap II”. Zarząd prognozuje, że wskaźnik rentowności sprzedaży z całokształtu działalności w okresie 12 miesięcy 2015 r. wyniesie 1,2%, a z działalności wodociągowo-kanalizacyjnej 0,77%.

Odnosnie wskaźnika płynności bieżącej w I półroczu 2015 r. Zarząd wyjaśnił, że przekroczył on minimalnie przedział uznawany za prawidłowy (1,2 – 2,0), co było uzasadnione systematycznym przeznaczaniem środków pieniężnych na finansowanie bieżącej działalności Spółki, wydatki inwestycyjne na projekty unijne i inwestycje własne. Na koniec I półrocza 2015 r. planowane wydatki w okresie lipiec – grudzień będą wynosić 48,9 mln zł. W okresie od lipca do sierpnia 2015 r. sfinansowano inwestycje o wartości 9,3 mln zł, co spowodowało zmniejszenie tego wskaźnika (za osiem miesięcy 2015 r.) do wartości 1,89.

(dowód: akta kontroli Tom II str. 215-219)

Spółka założyła we wniosku o zatwierdzenie taryfy na okres od 1.03.2013 r. do 28.02.2014 r. zrealizowanie zysku (łącznie na działalności w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków) w wysokości 127.144 zł, natomiast za okres ten osiągnęła zysk w wysokości 197.257 zł, tj. o 70.113 zł wyższy (155,14%). Dla taryfy na okres od 1.03.2014 r. do 28.02.2015 r. zaplanowano zysk w wysokości 130.704 zł, a poniesiono stratę w wysokości 642.447 zł (-491,53%); dla taryfy na następny okres od 1.03.2015 r. do 29.02.2016 r. (dla której wykonanie obejmowało przychody i koszty za okres pięciu miesięcy, od marca do lipca 2015 r.) zysk wykazany we wniosku wynosił 547.686 zł, a osiągnięty (za ten okres) 2.967.807 zł (541,88%).

(dowód: akta kontroli Tom II str. 183)

Zarząd wyjaśnił, że przekroczenie w 2013 r. marży zysku zakładanej we wniosku taryfowym wynosi 70.113 zł, mimo że w ujęciu procentowym jest to 155,14%. Jednak powyższa kwota wynosi tylko 0,06% kosztów eksploatacji, a w przeliczeniu ma 1 m³ zrealizowanej sprzedaży w działalności wodociągowo-kanalizacyjnej jest to wielkość 0,00215 zł/m³, a więc mniej niż 1 grosz za m³ zrealizowanej sprzedaży. Próby wyrównania nabywcom usług (obecnie 21.922 płatników) setnych części grosza wymagałyby korygowania wszystkich faktur wystawionych w okresie obowiązywania taryfy. Nie ma jednak prawnych podstaw do korygowania faktur, gdy były wystawione zgodnie z ilością dostarczonych usług oraz cenami i stawkami opłat taryfowych. Odnosnie marży zysku zrealizowanej w okresie marzec – lipiec 2015 r. Zarząd wyjaśnił, że niemiarodajne jest porównanie jej do marży zysku we wniosku z proporcjonalnej ilości miesięcy. Każdy miesiąc roku obowiązywania taryfy nie jest dla Spółki dokładnie wartością równą 1/12, ponieważ w okresach wiosenno-letnich realizowane są inwestycje, kończące się późną jesienią i wtedy znajduje to odzwierciedlenie w kosztach amortyzacji i bieżącej eksploatacji. Rok 2015 jest dla Spółki szczególnym rokiem, gdyż do końca grudnia zostaną przyjęte do eksploatacji wszystkie środki trwale z projektu „Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w Lublinie” oraz „Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w Lublinie – Etap II”. W okresie wrzesień – grudzień będzie to kwota ponad 40 mln. Zatem należy prognozować, że zaplanowana we wniosku taryfowym marża zysku zostanie wykonana w przybliżonej wartości.

(dowód: akta kontroli Tom II str. 200-208)

Zarząd Spółki wyjaśnił, że nie ma w Spółce regulacji ogólnych odnoszących się do zasad ustalania marży zysku na działalności w zakresie zbiorowego zaopatrzenia

w wodę i odprowadzania ścieków, a obowiązek taki nie wynika z przepisów prawa powszechnie obowiązującego, jak ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i rozporządzenie Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r.

(dowód: akta kontroli Tom II str. 200-208)

4. W okresie objętym kontrolą (2013-2015 I półrocze) obowiązywały cztery taryfy obejmujące okresy: od 1.03.2012 r. do 28.02.2013 r., od 1.03.2013 r. do 28.02.2014 r., od 1.03.2014 r. do 28.02.2015 r., od 1.03.2015 r. do 28.02.2016 r.

Kontrolą objęto taryfy obejmujące okresy: od 1 marca 2013 r. do 28 lutego 2014 r., 1 marca 2014 r. do 28 lutego 2015 r., od 1 marca 2015 r. do 28 lutego 2016 r.

Wnioski o zatwierdzenie ww. taryf zostały złożone przez Spółkę Prezydentowi Miasta Lublin, w terminie określonym w art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu, na 70 dni przed planowanym dniem wejścia taryf w życie (20.12.2012 r., 20.12.2013 r., 19.12.2014.).

(dowód: akta kontroli Tom I str. 77-78, 115, 140-141, 142, 212)

Wnioski o zatwierdzenie taryf były kompletne; zostały sporządzone zgodnie z § 19 rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r.

(dowód: akta kontroli Tom I str. 115-138, 142-210, 212-249)

5. Taryfy na okres: od 1.03.2013 r. do 28.02.2014 r., od 1.03.2014 r. do 28.02.2015 r. oraz od 1.03.2015 r. do 29.02.2016 r. weszły w życie na podstawie art. 24 ust. 8 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, tj. bez podjęcia uchwały przez Radę Miasta Lublin.

6. Spółka ogłosiła wejście w życie ww. taryf zamieszczając ogłoszenie w miejscowej prasie, zgodnie z art. 24 ust. 7 i 8 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, w terminie na co najmniej 7 dni przed dniem wejścia ich w życie, oraz udostępniając je na własnej stronie internetowej.

(dowód: akta kontroli Tom I str. 76, 139, 211)

7. Ww. taryfy obowiązywały przez okres pełnego roku.

8. Wg wyjaśnień Zarządu Spółki straty wody (wynikające z nieszczelności systemu wodociągowego) w Spółce wynoszą 9,8% (mierzone współczynnikiem NRWB²⁴, który w Polsce wg badań Izby Gospodarczej „Wodociągi Polskie” w 2013 r. wynosił 14%) oraz 4,82 (mierzone wskaźnikiem RLB²⁵, określającym straty właściwe w przeliczeniu na kilometr sieci wodociągowej; w Polsce wg badań Izby Gospodarczej „Wodociągi Polskie” w 2013 r. wynosił 9m³/km/d).

W celu ograniczenia strat wody Spółka od 1986 r. podejmowała działania techniczne w celu aktywnej kontroli wycieków. Od 2006 r. r. działa i jest rozbudowywany system telemetrii, prowadzący w 23 punktach terenowych stały nadzór nad podstawowymi parametrami pracy sieci wodociągowej w trybie online, co pozwala na szybką reakcję w przypadku wzrostu rozbioru wody w porównaniu do rejestrowanego minimalnego rozbioru nocnego. Rejony nieobjęte metodą telemetrii są systematycznie kontrolowane urządzeniami do stopniowego testowania przepływu lub przy pomocy 136 logerów akustycznych, rozstawionych w newralgicznych punktach sieci. Prowadzone są też regularne przesłuchy sieci za

²⁴ Wskaźnik objętości wody niedochodowej (non-revenue water basic).

²⁵ Wskaźnik jednostkowych strat rzeczywistych (real loss basic).

pomocą korelatora wielopunktowego pod kątem wykrywania wycieków. Spółka posiada również dwa samochody wyposażone w sprzęt diagnostyczny, taki jak: korelatory, geofony, przepływomierze, loggery akustyczne, lokalizatory uzbrojenia, rejestratory ciśnienia, itp., które pozwalają na wczesne wykrycie nieszczelności w miejskim wodociągu i zmniejszają ryzyko poważnych w skutkach awarii.

(dowód: akta kontroli Tom I str. 280-281)

Straty wody obliczone na podstawie porównania ilości wody wyprodukowanej do ilości wody sprzedanej (w m³) w latach 2012-2014 wynosiły: 11,3%, 10,8%, 11%.

(dowód: akta kontroli Tom II str. 321-329)

W dniu 25 sierpnia 2015 r. kontroler stwierdził, że Wydział Pogotowia Wodno-Kanalizacyjnego posiada system pozwalający na bieżąco monitorować pobór wody w strefach, na które zostało podzielone miasto, z uwzględnieniem ilości pobieranej wody (w m³/h) i jej ciśnienia w ciągu doby. System informację tę podaje w formie liczbowej i wykresu graficznego (z możliwością archiwizacji danych), co pozwala dostrzec odbiegający od przeciętnych wskaźników pobór wody spowodowany np. ewentualną kradzieżą, z ustaleniem miejsca ponadprzeciętnego poboru. Jak wynikało z wyjaśnień udzielanych przez Kierownika Wydziału, w okresie kilku lat nie stwierdzono przypadków bezumownego korzystania wody (kradzieży), a dokonywane remonty oraz monitorowanie ciśnienia i ilości dostarczanej wody pozwalają na unikanie strat spowodowanych awariami. W związku z tym w taryfach nie uwzględnia się kosztów bezumownego korzystania z wody.

(dowód: akta kontroli Tom II str. 279)

9. We wnioskach taryfowych Spółka nie ujmowała kosztów związanych z karami za brak pozwoleń wodnoprawnych. Pobór wód podziemnych z ujęć komunalnych przez Spółkę odbywał się na podstawie pozwolenia wodnoprawnego²⁶ obowiązującego od dnia 1.01.2007 r. do dnia 31.12.2021 r.. Wprowadzanie ścieków komunalnych do wód rzeki Bystrzycy w km 16+650 (prawy brzeg) z miast Lublin, Świdnik oraz okolicznych gmin, oczyszczonych w oczyszczalni „Hajdów”, odbywało się na podstawie pozwolenia wodnoprawnego z dnia 15.06.2009 r.²⁷, ważnego w okresie od 15.06.2009 r. do 15.06.2019 r.

(dowód: akta kontroli Tom I str. 20-34)

10. Okres obrachunkowy, na podstawie którego Spółka planowała koszty okresu taryfowego, obejmowała pełny okres kolejnych 12 miesięcy od 1 listopada do 31 października.

Zarząd wyjaśnił, że rozważał możliwość określenia okresu obowiązywania taryfy w roku kalendarzowym, od 1 stycznia do 31 grudnia. Jednak z uwagi na obowiązek konstruowania taryfy na okres jednego roku, możliwe byłoby jedynie przedłużenie obowiązywania taryfy o kolejne 10 miesięcy, do końca roku kalendarzowego. W związku z zaawansowanym procesem inwestycyjnym, przedłużenie obecnie obowiązujących taryf nie znajduje uzasadnienia ekonomicznego. Wygenerowałoby to w Spółce stratę niemożliwą do zaakceptowania, w związku z realizacją inwestycji z zewnętrznych źródeł finansowania.

(dowód: akta kontroli Tom II str. 200-208)

11. W uzasadnieniu wniosku dotyczącego taryfy na okres od 1.03.2015 r. do 29.02.2016 r. Spółka zastosowała wskaźniki ekonomiczne, o których mowa w § 8 ust. 1 pkt. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r., w wysokościach wynikających z zatwierdzonego przez Radę Ministrów w dniu

²⁶ Decyzja Wojewody Lubelskiego z dnia 22 stycznia 2007 r., zmieniona decyzją Wojewody Lubelskiego z dnia 9 listopada 2007 r.

²⁷ Decyzja z dnia 15 czerwca 2009 r. wydana z upoważnienia Marszałka Województwa Lubelskiego przez Zastępcę Dyrektora Departamentu Rolnictwa i Środowiska Urzędu Marszałkowskiego, zmieniona decyzją z dnia 9.07.2009 r.

24.09.2014 r. projektu ustawy budżetowej na 2015 r., tj.: średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ustalony w wysokości 1,2 oraz średnioroczny wskaźnik cen produkcji sprzedanej przemysłu w wysokości 1,4.

(dowód: akta kontroli Tom I str. 212-249, 142-210, 115-138, 79-114)

12. Według wniosków o zatwierdzenie taryf planowano sprzedaż wody (w m³) na poziomie: w 2011 r. 15.663.504, w 2012 r. 15.853.920, w 2013 r. 15.760.580, w 2014 r. 15.519.900, a w I półroczu 2015 r. 7.687.625 (50% wielkości wykazanej we wniosku). Faktyczne wykonanie sprzedaży wody (w m³) w tych latach w okresie obowiązywania kolejnych taryf wynosiło: 15.863.959,56, co stanowiło 101,28% zaplanowanej we wniosku taryfowym sprzedaży, 15.819.441,59 (99,78%), 15.585.433,05 (98,89%), 15.318.049,83 (98,70%), i 7.707.837,91, tj. 100,26% (wykonanie za 6 miesięcy 2015 r.). Dla ścieków wg wniosków o zatwierdzenie taryfy planowany odbiór (w m³) wnosił: w 2011 r. 17.221.075, 2012 r. 17.221.025, 2013 r. 17.361.275, w 2014 r. 17.018.900, w I półroczu 2015 r. 8.399.500 (50% wielkości wykazanej we wniosku). Faktyczne wykonanie odbioru ścieków (w m³) w tych latach w okresie obowiązywania kolejnych taryf wynosiło: 17.434.809,95 (101,24%), 17.435.960,61 (101,25%), 16.978.981,07 (97,80%), 16.791.602,12 (98,66%), 8.368.874,44 (99,64%).

(dowód: akta kontroli Tom I str. 279)

13. Gmina Lublin nie udzielała Spółce dopłat do ceny wody dla mieszkańców.

(dowód: akta kontroli Tom II str. 279)

14. Spółka nie udzielała w latach objętych kontrolą pożyczek innym podmiotom.

(dowód: akta kontroli Tom II str. 279)

15. Średniomiesięczna wartość faktur dla gospodarstwa domowego za usługi w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odbioru ścieków wynosiła w 2013 r. 100,07 zł, w 2014 r. 102,22 zł, a w I półroczu 2015 r. 102,66 zł

(dowód: akta kontroli Tom I str. 264)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Spółka ujęła we wnioskach taryfowych, poniesione w 2013 r. koszty reprezentacji i reklamy (w wysokości 331.965,88 zł) w niezbędnych przychodach dla potrzeb ustalenia taryfy na okres od 1.03.2014 r. do 28.02.2015 r., a poniesione w 2014 r., w niezbędnych przychodach dla potrzeb ustalenia taryfy na okres od 01.03.2015 r. do 29.02.2016 r. (w wysokości 355.172,89 zł), mimo że tego rodzaju koszty, zgodnie z art. 20 ust 4 ustawy z dnia 7 czerwca 2011 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz § 6 rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r., nie stanowiły podstawy do ustalania niezbędnych przychodów.

Jak wynika z wyjaśnień złożonych przez Zarząd działalność reklamowa i promocyjna Spółki podyktowana jest: dbałością o wizerunek, by Spółka była kojarzona z profesjonalnością i niezawodnością świadczonych usług, pozyskiwaniem na rynku nowych odbiorców, zwłaszcza w rejonach miasta, gdzie w ulicach zostały wykonane sieci wodociągowo-kanalizacyjne a mieszkańcy nie są podłączeni (efekt ekologiczny, wzrost sprzedaży usług i zmniejszenie jednostkowego alokowanego kosztu stałego). Spółka poprzez sponsorowanie imprez sportowych ma możliwość dotarcia do odbiorcy masowego z różnych grup docelowych, a kampania reklamowa „Wybieram kranówkę” ma na celu przekonanie jak największej liczby mieszkańców, że picie wody wodociągowej jest bezpieczne,

zdrowe i tańsze niż napoje z sieci handlowych. Jest to forma propagowania zdrowego stylu życia, a także sposób na zwiększenie przychodów ze sprzedaży, uświadomienie ludziom, że niezbędne jest racjonalne traktowanie jej zasobów.

Co do ujmowania kosztów reklamy i reprezentacji we wnioskach o zatwierdzenie taryfy Zarząd wyjaśnił: „Zgodnie z § 2 pkt.8 rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzania ścieków koszty uzasadnione są to *„koszty określone przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne na podstawie ustawy i niniejszego rozporządzenia, przy zachowaniu należytej staranności zmierzającej do ochrony interesów odbiorców i minimalizacji kosztów niezbędnych do wykonania zadań wynikających z ustawy”*. Takimi kosztami są w ocenie Spółki również koszty reprezentacji i reklamy. Dyspozycja § 6 rozporządzenia po pierwsze nie zawiera zamkniętego katalogu kosztów, jakie przedsiębiorstwo powinno (lub może) uwzględnić opracowując taryfę, a ponadto w pkt. 1) tego przepisu koszty eksploatacji i utrzymania zostały wymienione w nim przykładowo, na co wskazuje użycie sformułowanie *„w tym”*. Oczywistym jest, iż ujmowanie w taryfie kosztów – niezależnie czy zostały one wykazane rodzajowo wprost w przepisach rozporządzenia, czy też nie – w każdym razie winno odbywać się to przy zachowaniu należytej staranności z uwzględnieniem interesów odbiorców i minimalizacji kosztów. Powyższe nie oznacza w ocenie Spółki, iż za takie koszty nie mogą być *a priori* uznane koszty reprezentacji i reklamy, nawet w sytuacji gdy przedsiębiorstwo działa na danym rynku w warunkach niemal zupełnego monopolu naturalnego. Ujęcie kosztów reprezentacji i reklamy nie narusza obowiązujących zasad opracowywania taryfy, a w szczególności wskazanych wyżej przepisów. Niezależnie od uwarunkowań rynkowych, nawet w przypadku niemal zupełnego monopolu, Spółka nie może pozostać anonimowa. (...) Pragniemy zauważyć, iż wybrane przez Spółkę narzędzia promocyjne i reklamowe oraz kanały ich dystrybucji z jednej strony nie generują nadmiernych kosztów, z drugiej strony zaś pozwalają na dotarcie do szerokiego kręgu odbiorców (tj. promocja przez sport, portale społecznościowe). Udział kosztów reprezentacji i reklamy w strukturze wykonanych kosztów rodzajowych stanowi zaledwie: 0,32% w I półroczu 2015 roku, 0,34% w roku 2014 r., 0,28% w roku 2013. Informujemy ponadto, że we wnioskach taryfowych koszty reprezentacji i reklamy planuje się z zastosowaniem alokacji w oparciu o strukturę sprzedaży, co powoduje, że tylko część zaewidencjonowanych kosztów odnoszona jest na działalność wodociągowo-kanalizacyjną. Pozostała zaś dotyczy promocji usług działalności pozostałej.”

(dowód: akta kontroli Tom II str. 215-219)

Zdaniem NIK, z uwagi na fakt, iż koszty reprezentacji i reklamy nie wiązały się z działalnością MPWiK, polegającą na ujęciu i poborze wody, eksploatacją, utrzymaniem i rozbudową urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, w świetle przepisów art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. nie mogły być uznane za koszty uzasadnione. Ponieważ zawyżenie z tego tytułu cen m³ usług wodno-kanalizacyjnych w 2013 i w 2014 roku nie przekraczało 1 grosza, powyższa nieprawidłowość nie wpłynęła na ogólną ocenę kontrolowanej działalności Spółki.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Przeznaczenie zysku z działalności wodociągowo-kanalizacyjnej na zadania niezwiązane ze zbiorowym zaopatrzeniem w wodę i odprowadzaniem ścieków

Opis stanu faktycznego

Sprawozdania finansowe Spółki (za rok obrotowy: 2012, 2013, 2014) były badane przez niezależnego biegłego rewidenta. Według wydanych opinii sprawozdania finansowe przedstawiały rzetelnie i jasno informacje istotne dla oceny sytuacji majątkowej i finansowej Spółki na koniec roku obrotowego, jak i wynik finansowy za rok obrotowy, zostały sporządzone zgodnie z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości oraz na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, były zgodne z wpływającymi na treść sprawozdania finansowego przepisami prawa i postanowieniami umowy Spółki.

(dowód: akta kontroli Tom I str. 44-46, 57-59, 73-75)

Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi, osiągnięte przez Spółkę w kolejnych latach, wynosiły: 142.181.715,46 zł, 141.666.290,77 zł, 146.863.204,44 zł.

Pozostałe przychody operacyjne wynosiły: 10.995.797,62 zł (w tym dotacje 3 197.494,11 i inne przychody operacyjne 7.798.303,51 zł), 10.707.423,23 zł (6.253.258,69 zł i 4.454.164,54 zł), 12.031.075,56 zł (8.191.259,58 zł i 3.839.815,98 zł). Osiągnięty przez Spółkę zysk ze sprzedaży w 2012 r. wynosił 2.362.533,43 zł, w 2013 r. 2.725.784,69 zł i 2.103.387,40 zł w 2014 r., a zysk z działalności operacyjnej: 7.628.926,96 zł, 9.999.335,72 zł i 11.656.041,39 zł. Zysk netto za rok obrotowy 2012 wyniósł 7.737.298,50 zł, a za kolejne lata: 8.393.683,85 zł i 9.509.421,94 zł.

W strukturze rzeczowej przychodów netto ze sprzedaży produktów największy udział miały przychody ze sprzedaży wody i odbioru ścieków: 93,04% w 2012 r., 93,87% w 2013 r., w 2014 r. 94,12%. Pozostałe przychody ze sprzedaży produktów to przychody z tytułu administrowania składowiskiem odpadów komunalnych, sprzedaży usług wodociągowych, sprzętowych, konserwacji sieci kanalizacji deszczowej i źródeł ulicznych, usług laboratorium, wymiany, naprawy i legalizacji wodomierzy, pogotowia wodociągowo-kanalizacyjnego, myjni samochodowej.

(dowód: akta kontroli Tom II str. 280-311)

Rada Nadzorcza Spółki corocznie przedstawiała Zwyczajnemu Zgromadzeniu Wspólników (ZZW) sprawozdanie z oceny: sprawozdania Zarządu z działalności Spółki za dany rok obrotowy (2012, 2013 i 2014 r.), sprawozdania finansowego Spółki za dany rok obrotowy oraz wniosku Zarządu Spółki w sprawie propozycji podziału zysku netto uzyskanego przez Spółkę za dany rok obrotowy. Za ww. okres Rada Nadzorcza Spółki oceniła pozytywnie sprawozdania Zarządu z działalności Spółki i sprawozdania finansowe, wnioskując o ich zatwierdzenie przez ZZW. Rada Nadzorcza wnioskowała też o zatwierdzenie składanych przez Zarząd propozycji podziału zysku netto.

(dowód: akta kontroli Tom I str. 35, 36, 38-41, 47-48, 49, 51-54, 60-62, 63, 67-70)

ZZW zatwierdziło sprawozdania Zarządu z działalności Spółki za rok obrotowy 2012, 2013 i 2014. Nie uwzględniło jednak propozycji podziału zysków.

(dowód: akta kontroli Tom I str. 42, 43, 50, 55, 56, 64, 65-66, 72)

Zarząd i Rada Nadzorcza zaproponowały, by kwotą 5.198.352,62 zł pochodzącą z zysku netto za rok obrotowy 2012, zasilić fundusz rezerwowy z przeznaczeniem na dofinansowanie zadań inwestycyjnych, a kwotą 618.983,88 zł kapitał zapasowy.

Zaproponowano, by kwotę 1.419.962 zł przeznaczyć na nagrody dla pracowników Spółki wraz ze składkami na ZUS, a 500.000 zł na dofinansowanie budowy przyłączy kanalizacyjnych przez nowych odbiorców przyłączanych do sieci kanalizacyjnej w ramach organizowanego przez Spółkę programu.

ZZW na podstawie uchwały z 12.06.2013 r. postanowiło o: zasileniu kapitału zapasowego (kwotą 618.983,88 zł, zgodną z propozycją Zarządu), przeznaczeniu części zysku na nagrody dla pracowników Spółki wraz ze składkami ZUS (kwoty 1.419.962 zł, zaproponowanej przez Zarząd), zabezpieczeniu środków na dofinansowanie budowy przyłączy kanalizacyjnych przez nowych odbiorców przyłączanych do sieci kanalizacyjnej w ramach organizowanego przez Spółkę programu (kwoty 500.000 zł, zaproponowanej przez Zarząd). Pozostała część zysku netto została przeznaczona na dywidendę dla Gminy Lublin (5.048.352,62 zł) i na wsparcie „Fundacji Rozwoju Sportu w Lublinie” (150.000 zł), cele nieprzewidziane w propozycjach Zarządu i Rady Nadzorczej.

Fundacja Rozwoju Sportu w Lublinie, której celem było upowszechnianie kultury fizycznej oraz wspomaganie rozwoju sportu na Lubelszczyźnie, została założona 24.01.2011 r. przez MPWiK oraz Lubelskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Lublinie

(dowód: akta kontroli Tom I str. 35-37,274-277)

Zysk za rok obrotowy 2013 podzielony został na podstawie uchwały z 21.05.2014 r. ZZW na: dywidendę dla Gminy Lublin (w kwocie 5.493.683,85 zł), zabezpieczenie środków na dofinansowanie budowy przyłączy kanalizacyjnych przez nowych odbiorców przyłączanych do sieci kanalizacyjnej w ramach organizowanego przez spółkę programu (w kwocie 1.000.000 zł), wsparcie „Fundacji Rozwoju Sportu w Lublinie” (w kwocie 300.000 zł), nagrody dla pracowników spółki wraz ze składkami ZUS (w kwocie 1.600.000 zł).

Zarząd i Rada Nadzorcza przewidywały dywidendę dla Gminy Lublin w innej wysokości (3.600.000 zł), zasilenie kapitału zapasowego (1.693.683,85 zł) i nie przewidywały wsparcia „Fundacji Rozwoju Sportu w Lublinie”.

Jak wynikało z uzasadnienia podanego przez Zarząd do proponowanego podziału zysku za 2013 r., argumentem za zasileniem kapitału zapasowego (kwotą 1.693.683,85 zł) było zagwarantowanie Spółce finansowej stabilności i właściwej struktury kapitałowej, ważnych przy ocenie Spółki przez zewnętrzne instytucje finansowe w związku z zamiarami ubiegania się przez nią o dofinansowanie projektów inwestycyjnych i realizacją od 2010 r. projektu „Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w Lublinie”.

(dowód: akta kontroli Tom I str. 47-50)

Zysk netto za rok obrotowy 2014 Zarząd i Rada Nadzorcza zamierzały przeznaczyć na: zasilenie kapitału rezerwowego (7.009.421,94 zł), zabezpieczenie środków na dofinansowanie budowy przyłączy kanalizacyjnych przez nowych odbiorców przyłączanych do sieci kanalizacyjnej w ramach organizowanego przez spółkę programu (600.000 zł), nagrody dla pracowników spółki wraz ze składkami ZUS (1.900.000 zł). Uzasadnieniem takiego podziału zysku, przewidującego w szczególności zasilenie kapitału rezerwowego, była realizacja przez spółkę programu inwestycyjno-modernizacyjnego, finansowanego ze środków własnych (w tym pochodzących z emisji obligacji) oraz dotacji unijnej. Zdaniem Zarządu, podzielanym przez Radę Nadzorczą, zasilenie kapitału rezerwowego środkami z wypracowanego zysku przyczyniłoby się do zwiększenia stabilności finansowej spółki, wysokiej oceny przez zewnętrzne instytucje finansowe i zagwarantowałoby środki na realizację zadań zawartych w „Wieloletnim planie rozwoju i modernizacji

urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych MPiK Sp. z o. o. w Lublinie na lata 2015-2020”.

ZZW uchwałą z 12.05.2014 r., przeznaczyło zysk na: dywidendę dla Gminy Lublin (6.709.421,94 zł), wsparcie „Fundacji Rozwoju Sportu w Lublinie” (300.000 zł), czego nie przewidywały propozycje Zarządu i Rady Nadzorczej. Poza tym zysk został przeznaczony na: nagrody dla pracowników spółki wraz ze składkami ZUS (1.900.000 zł), zabezpieczenie środków na dofinansowanie budowy przyłączy kanalizacyjnych przez nowych odbiorców przyłączanych do sieci kanalizacyjnej w ramach organizowanego przez spółkę programu (600.000 zł). Następnie podjęło Uchwałę nr 1 w dniu 26.05.2015 r., na podstawie której zmniejszona została kwota dywidendy dla Gminy Lublin o 200.000 zł i o tę kwotę zwiększone zostało wsparcie dla Fundacji Rozwoju Sportu w Lublinie.

(dowód: akta kontroli Tom I str. 60-66)

W roku obrotowym 2013: 1) kapitał podstawowy uległ zwiększeniu o 8.042.400 zł (wskutek wniesienia aportów przez wspólnika: 7.606.800 zł i 435.600 zł; były to sieci wodociągowe i przyłącza kanalizacyjne), 2) kapitał zapasowy uległ zwiększeniu o 787.433,36 zł (z podziału zysku za 2012 r. – kwota 618.983,88 zł oraz zwiększenia wartości składnika wkładu niepieniężnego na podstawie Uchwały Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (NZW) z 11.12.2013 r. – kwota 168.449,49 zł), 3) kapitał rezerwowy uległ zmniejszeniu o kwotę 20.066.800 zł (kwotę 7.606.800 zł stanowił zaprezentowany w pasywach bilansu wniesiony a niezarejestrowany w KRS na dzień 31.12.2012 r. aport zgodnie z Uchwałą nr 2 NZW z 21.12.2012 r. w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Spółki i pokrycia go wkładem niepieniężnym, co zostało zarejestrowane 11.01.2013 r.; kwotę 12.960.000 zł stanowi nabycie udziałów własnych w celu umorzenia w 2013 r. na podstawie Uchwały nr 2 NZW z 3.10.2013 r.; kwota 500.000 zł stanowi zabezpieczenie środków na dofinansowanie budowy przyłączy kanalizacyjnych przez nowych odbiorców przyłączanych do sieci kanalizacyjnej w ramach organizowanego przez Spółkę programu i pochodzi z podziału zysku za 2012 r.).

(dowód: akta kontroli Tom II str. 280-290)

W roku obrotowym 2014: 1) kapitał podstawowy uległ zwiększeniu o 1.061.400 zł (z tytułu wniesienia do Spółki aportu zgodnie z Uchwałą nr 1 NZW z 30.09.2014 r.; były to sieci wodociągowe i przyłącza kanalizacyjne); 2) kapitał zapasowy nie uległ zmianie; 3) fundusz rezerwowy zwiększył się o 962.320,65 zł (kwota 1.000.000 zł na podstawie Uchwały nr 3 ZZW z 21.05.2014 r. w sprawie podziału zysku netto Spółki za rok obrotowy 2013 została przeznaczona na zabezpieczenie środków na dofinansowanie budowy przyłączy kanalizacyjnych przez nowych odbiorców przyłączanych do sieci kanalizacyjnej w ramach organizowanego przez Spółkę programu; zmniejszenie tej kwoty o 37.679,35 zł nastąpiło z powodu dofinansowania przyłączy kanalizacyjnych).

(dowód: akta kontroli Tom II str. 291-302).

Zwiększanie kapitału rezerwowego w roku obrotowym 2013 i 2014 z przeznaczeniem na dofinansowanie budowy przyłączy kanalizacyjnych było skorelowane z przyjętym „Planem przedsięwzięć rozwojowo-modernizacyjnych...”, który przewidywał, że Spółka będzie realizowała inwestycje rozwojowe polegające na wykupie infrastruktury kanalizacyjnej wybudowanej przez inicjatywy społeczne. Zadania z tego zakresu były przewidziane we wszystkich latach z okresu lat 2012-2015 z finansowaniem na poziomie 1.000.000 zł rocznie.

(dowód: akta kontroli Tom I str. 286-300)

Z zapisów na koncie Fundusze specjalne (850) w 2014 r. wynika, że pochodząca z zysku za 2013 r. rezerwa w kwocie 500.000 zł została wykorzystana w wysokości 37.679,35 zł z tytułu dofinansowania do budowy podłączeń kanalizacyjnych 26 posesji.

(dowód: akta kontroli Tom I str.282-284)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej Spółki w zbadanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁸, wnosi o nieujmowanie przez Spółkę kosztów reprezentacji i reklamy, przy ustalaniu niezbędnych przychodów dla potrzeb obliczenia taryfowych cen i stawek opłat, o których mowa w art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 10 listopada 2015 r.

Kontroler
Anna Kowalska
główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Lis

.....
podpis

.....
podpis

²⁸ Dz.U. z 2015 r., poz. 1096

